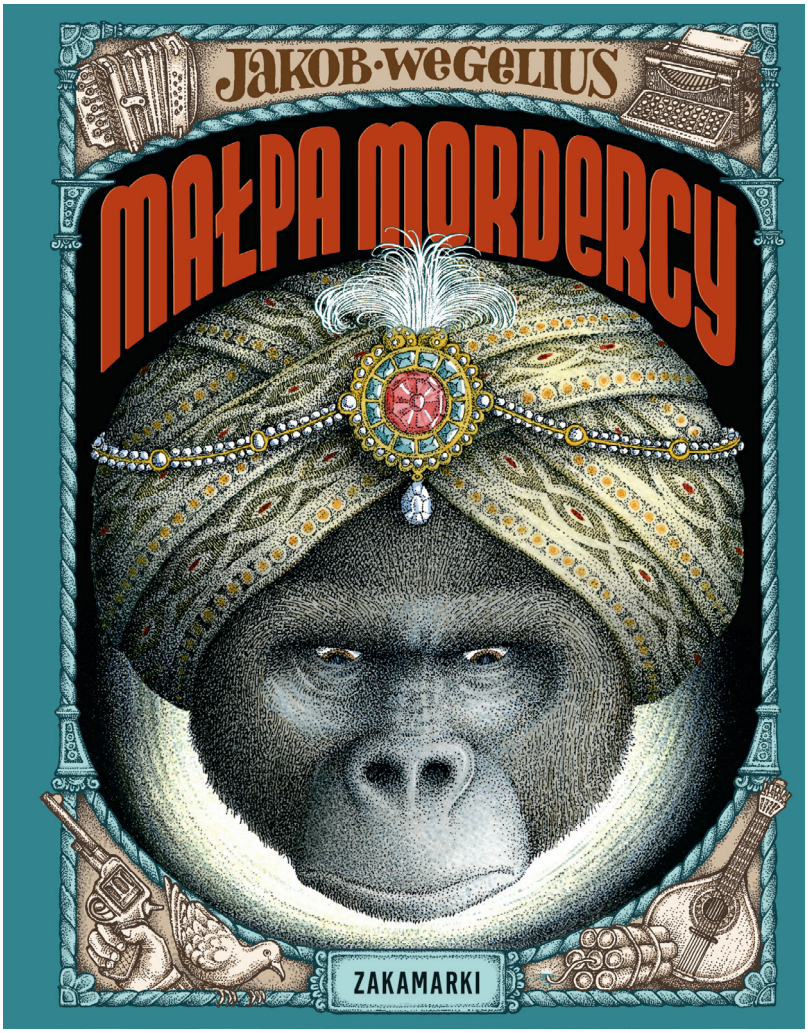

Spiszę prawdę.
Spotkanie z Sally Jones –
bohaterką książki Jakoba Wegeliusa
pt. *Małpa mordercy*

ZAKAMARKI

Scenariusz zajęć do książki
Jakoba Wegeliusa
Małpa mordercy

Typ zajęć: etyka, język polski, zajęcia dodatkowe, zajęcia biblioteczne
Wiek uczniów: 5-7 klasa
Czas: 90 min.

Temat: *Spiszę prawdę. Spotkanie z Sally Jones – bohaterką książki Jakoba Wegeliusa pt. Małpa mordercy.*

Cele:
Uczeń potrafi:
- zidentyfikować bohaterów książki,
- scharakteryzować Sally Jones,
- przedstawić różne spojrzenia na bohaterkę,
- ocenić stosunek bohaterów do istot żywych,
- zaproponować rozwiązanie problemu,
- wypowiadać się na forum grupy.

Metody i formy pracy: praca indywidualna, praca w grupie, praca z całą klasą, dyskusja, elementy dramy (w płaszczu eksperta), mapa myśli, praca z tekstem literackim, storytelling (sztuka opowiadania historii).

Materiały
- książka ***Małpa mordercy*** Jakob Wegelius (Wydawnictwo Zakamarki, Poznań 2021) 1-4 egzemplarze. Opcjonalnie: z zaznaczonymi fragmentami potrzebnymi do realizacji scenariusza.
- komputer, dostęp do multimediów,
- kartki z symbolami, cytatami.

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel opowiada uczniom fabułę powieści – do momentu podróży Sally Jones do Indii. Ważne, by nie zdradzać zbyt wielu zwrotów akcji i zakończenia, żeby nie odbierać przyjemności czytania uczniom, którzy dopiero po tej lekcji zdecydują się na lekturę książki. Opcjonalnie: dobrze byłoby, gdyby choć kilkoro uczniów przeczytało wcześniej książkę i razem z nauczycielem opowiedziało początek fabuły pozostałym.

2. Uczniowie losują kartki z dowolnymi symbolami:
   np. latarka, klucz, słonecznik, żmija, itp., a następnie dzielą się refleksją, w jaki sposób symbole mogą nawiązywać do fabuły książki. Warto zebrać w formę *mapy myśli,* pojawiające w trakcie rozmowy słowa kluczowe.

   Uwagi organizacyjne: uczniowie pracują na skojarzeniach, wszystkie odpowiedzi powinny być traktowane jako poprawne.

3. Nauczyciel czyta zdania z książki, a zadaniem uczniów jest pokazanie ich za pomocą gestów, mimiki, ruchu rąk.

   Przykładowe zdania:
   Znów los się do nas uśmiechnął. (str. 45),
   Nagle się obudziłam. Sen zblakł. (str. 128),
   Signor Fidardo pogładził bezwiednie wąsa. (str. 129),
   Potem gasiliśmy światła i zamykaliśmy warsztat na noc. (str. 135),
   Jednym szarpnięciem rozcięto sznur i zdjęto mi z głowy worek. (str. 235),

   Uwagi organizacyjne: do ćwiczenia można wybrać dowolne zdania z książki.
   Jeśli uczniowie przeczytali całość, warto zapytać, czy je kojarzą z konkretnego wydarzenia z fabuły.

4. Nauczyciel dzieli klasę na grupy, które losują karty pracy zawierające cytat dotyczący Sally Jones (na każdej karcie jest inny cytat). Zadaniem uczniów jest zapoznanie się z cytatem i uzupełnienie na jego podstawie karty pracy.
   Uczniowie:
   - nazywają swój punkt widzenia nt. Sally Jones (np. Sally Jones jako pisarka),
   - określają potrzeby oraz problemy bohaterki, z którymi się boryka w opisanej sytuacji,
   - wypisują swoje spostrzeżenia, wątpliwości, pytania, które wynikają z tego fragmentu,
   - formułują wniosek wynikający z wcześniejszej analizy.

Przykładowe cytaty:

A) Fragment od słów: *Jakiś tydzień temu dostałam* (…), do słów: *Mam nadzieję, że dzisiejszej nocy nie nawiedzą mnie żadne koszmary.* (str. 31)

B) Fragment od słów: *Kiedy wydobrzałam* (…), do słów: *Wiedliśmy dobre życie. Trudno chcieć lepszego.* (str. 39)

C) Fragment od słów: *Potem pozbierałam wszystkie walające się na półkach wysłużone narzędzia.* (…), do słów: *Znów przytaknęłam*. (str. 129)

D) Fragment od słów: *Pomysł maharadży nie był ani trochę zabawny.* (str. 362), do słów: *Kilku ministrów wyglądało na kompletnie przerażonych tym, co ich czeka.* (str. 363).

Karta pracy

Bohaterka: **Sally Jones**

Twój punkt widzenia: Sally Jones jako ……

Potrzeby	Problemy
……	……..

Czytaj i komentuj

Fragment tekstu	Komentarz, refleksje, pytania
…/tutaj cytat/……	……

Wnioski

……

Schemat opracowany na podstawie: Doug Buehl, *Strategie aktywnego nauczania, czyli jak efektywnie nauczać i skutecznie uczyć się*, Wydawnictwo Edukacyjne Kraków, 2004, s. 182.

Następnie grupy prezentują swoje karty pracy.
Po prezentacji wszyscy zastanawiają się:

- *Kim była Sally Jones?*
- *O czym chciała opowiedzieć? Dlaczego postanowiła spisać prawdę?*
- *Co pomyśleliście o bohaterce?*
- *Jakie cechy wspólne dostrzegacie w sobie z Sally Jones?*
- *Co by było, gdyby Sally Jones była człowiekiem?*

Na zakończenie tej części, nauczyciel czyta początkowy fragment książki,
od słów: *Tym, którzy mnie jeszcze nie znają,* (…) (str. 37),
do słów: *W każdym razie nazywam się Sally Jones*. (str. 38).

5. Nauczyciel zachęca, aby każdy indywidualnie przygotował notatkę na temat bohaterki, wykorzystując kartkę podzieloną na cztery części.

Sally Jones (fakty, informacje)	Rysunek (moje wyobrażenie Sally Jones)
Sally Jones jest... / Sally Jones jest jak… (metafora/porównanie)	Moje przesłanie do Sally Jones

6. Uczniowie pracują z poniższymi cytatami z książki i relacjonują, jak różni bohaterowie widzą i traktują Sally Jones.

Bohater/bohaterka	Cytat	Punkt widzenia bohatera
Signor Fidardo	Od słów: *Nic nie chce jeść. (…)* (str. 119), do słów: *Więc przytaknęłam.* (str. 122)	
Kapitan Anderson	Od słów: *A dobrych mechaników (...)* (str. 237), do słów: *Przed sobą miałam Atlantyk*. (str. 237)	
Geoff	Od słów: *Jeszcze tego samego dnia przechodziliśmy przez Gibraltar*. (str. 248), do słów: *Donoszenie na współzałoganta nikomu nie*	

	przysparza sympatii. (str. 249)	
Mister Wilkins	Od słów: *Geoff mnie sprzedał.* (str. 294), do słów: *Następnie wycofał się z kabiny i zamknął drzwi na klucz.* (str. 295)	

Uczniowie zastanawiają się z czego to wynika różne traktowaie Sally Jones przez poszczególnych bohaterów.

Uwagi organizacyjne: w tabeli dominują bohaterowie, którzy skrzywdzili Sally Jones, warto jednak podkreślić, że wiele osób ją ceni i lubi.

7. Uczniowie w zespołach eksperckich jako przyrodnicy, psychologowie, pisarze, artyści (np. plastycy/muzycy/aktorzy) mają pomyśleć nad problemem:
jak zmienić negatywne nastawienie bohaterów do Sally Jones.

Uwagi organizacyjne: warto przyjrzeć się temu, co przygotowała grupa przyrodników, ewentualnie uzupełnić wiedzę na temat gatunku *Gorilla gorilla graueri* – jako rodziny człowiekowatych, Hominidae.

Po prezentacji prac uczniowie zastanawiają się, ile w gatunku *Gorilla gorilla graueri* jest „człowieka" oraz jak traktować istoty żywe, nawet jeśli nie należą do rodziny człowiekowatych.

8. Na koniec zajęć uczniowie kończą zdanie:
   - *Na dzisiejszych zajęciach zrozumiałem/zrozumiałam, że...*

Opracowanie scenariusza: Alina Płaziak-Janiszewska

Książka:
Małpa mordercy
Jakob Wegelius
tłum. Agnieszka Stróżyk

Wydawnictwo Zakamarki
Poznań 2021

ZAKAMARKI

www.zakamarki.pl